

NEWSLETTER THINK TANK LOWE

www.lowe.edu.pl/thinktank

LOWE

LOKALNE OŚRODKI
WIEDZY I EDUKACJI
THINK TANK

Nr 02 Kwiecień 2024

W tym numerze

Wstępniak – str. 1

Wydarzyło się w Think Tank
LOWE – str. 2

Wnioski Think Tank LOWE – str. 3

LOWE edukacyjne remedium – str. 4

Publikacje na temat LOWE – str. 5

Wstępniak

Oddajemy Państwu drugi numer Newsletteru Think Tank LOWE, który wydawany jest przez Fundację Małopolska Izba Samorządowa. W numerze tym opisujemy to, co od ostatniego naszego spotkania wydarzyło się w pracach Think Tank LOWE. Dalej koncentrujemy się na kolejnym spotkaniu Rady Fundacji z Radą Programową i Zespołem Ekspertów Think Tank LOWE, a w szczególności na wnioskach z dyskusji, która toczyła się wokół wniosków z badań, jakie w 2023 r. przeprowadził Zespół Ekspertów Think Tank LOWE. Dalej przeczytajcie Państwo o zgłoszonych w dyskusji rekomendacjach Think Tanku.

Na koniec raz jeszcze spróbujemy zastanowić się nad tym, jak właściwie traktować LOWE (Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji) w kontekście funkcjonowania szkoły z jednej strony oraz konieczności wzmacniania postaw proedukacyjnych osób dorosłych w Polsce.

Think Tank LOWE to wspólna multidyscyplinarna przestrzeń debaty i szukania rozwiązań w zakresie edukacji poza i nieformalnej osób dorosłych w Polsce,

którą tworzą eksperci świata nauki i praktyki, samorządowcy, edukatorzy, przedstawiciele administracji publicznej wszystkich szczebli.

Think Tank LOWE utworzony został w 2023 roku przez Fundację Małopolska Izba Samorządowa w ramach projektu „Budowanie warunków dla rozwoju edukacji poza- i nieformalnej dorosłych w paradygmacie uczenia się przez całe życie (LLL) z wykorzystaniem doświadczeń Modelu LOWE–THINK TANK LOWE”, finansowanego z środków Narodowy Instytut Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030 (PROO).

Zapraszamy do lektury. A po więcej informacji zapraszamy na stronę internetową i media społecznościowe Fundacji MIS oraz do bezpośredniego kontaktu z Sekretariatem Think Tank LOWE.

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

MAŁOPOLSKA IZBA
SAMORZĄDOWA

Wydarzyło się w Think Tank LOWE

Tu znajdziecie Państwo najważniejsze wydarzenia z krótkiej historii Think Tank LOWE oraz takie, które na tę historię mają wpływ.

Lipiec
2023

Powołanie **Rady Programowej i Zespołu Ekspertów** Think Tank LOWE (obie listy na stronie: <https://fundacjamis.org.pl/>)

Wrzesień
2023

Pierwsze robocze posiedzenie Think Tank LOWE: prezentacja założeń badawczych Zespołu Ekspertów, ustalenie harmonogramu prac i podziału zadań.

Wrzesień
– Grudzień
2023

Badania we wszystkich 150 LOWE na terenie kraju dotyczące warunków trwałości LOWE, prowadzone przez Zespół Ekspertów.

Styczeń
2024

Opracowanie wyników badań i rekomendacji dla Rady Programowej Think Tank LOWE.

31
Stycznia
2024

Posiedzenie wspólne Rady Fundacji MIS z Radą Programową i Zespołem Ekspertów Think Tank LOWE: **prezentacja wyników przeprowadzonych badań LOWE oraz rekomendacji ekspertów.** Dyskusja nad wnioskami i rekomendacjami Think Tank LOWE w zakresie trwałości LOWE i perspektyw na przyszłość.

Luty –
Kwiecień
2024

Prace redakcyjne i edytorskie nad **publikacją *Uwarunkowania trwałej działalności LOWE na rzecz aktywizacji edukacyjnej dorosłych w środowisku lokalnym*** sumującą wyniki badań, wnioski i rekomendacje Think Tank LOWE.

Wnioski Think Tank LOWE

W dniu 30 stycznia 2024 r. odbyło się kolejne – drugie już – spotkanie Rady Fundacji MIS z Radą Programową i Zespołem Ekspertów Think Tank LOWE. Spotkanie prowadzili: prof. Grażyna Praweńska-Skrzypek (Rada Fundacji MIS i Przewodnicząca Rady Programowej Think Tank LOWE) oraz Jacek Kwiatkowski (prezes Zarządu Fundacji MIS).

Spotkanie rozpoczęło się od oficjalnego wręczenia Aktów Powołania w skład Rady Programowej Think Tank LOWE obecnym w tym dniu przedstawicielom administracji publicznej, nauki i biznesu. Po krótkiej prezentacji idei i założeń koncepcyjnych funkcjonowania LOWE oraz Think Tank LOWE, członkowie Zespołu Ekspertów przedstawili wyniki badań prowadzonych w LOWE w kraju oraz własne wnioski i propozycje rekomendacji dla utrzymania trwałości LOWE w środowiskach lokalnych.

Niezwykle interesujące i inspirujące było poznanie perspektywy postrzegania LOWE przez przedstawicielki grupy studentów, którzy pod kierunkiem prof. Barbary Worek (UJ) prowadzili badania w ramach projektu badawczego Think Tank LOWE nad trwałością LOWE. Zdaniem grupy studentów – badaczy, LOWE to doskonała propozycja dla wszystkich osób dorosłych, które potrzebują sprawdzonej wiedzy o współczesnych wyzwaniach, a które nie bardzo mają czas na zdobywanie tej wiedzy w formule edukacji formalnej, a także mają ograniczony dostęp do sprawdzonych źródeł wiedzy i dodatkowo – potrzebują relacji wymiany i budowania tożsamości z innymi członkami wspólnoty lokalnej. Zdaniem studentów – LOWE to nie tylko dobra odpowiedź na dzisiejsze potrzeby, ale doskonała metoda, z której oni – gdyby była taka konieczność – chcieliby mieć możliwość skorzystania w przyszłości.

W wyniku ożywionej dyskusji zgłoszone zostały rekomendacje dla dalszej działalności LOWE i zapewnienia im trwałości ich funkcjonowania w środowiskach lokalnych. Rekomendacje dotyczą kilku zasadniczych dla utrzymania trwałości i rozwoju Modelu LOWE w przyszłości kwestii. Pierwszą z nich jest precyzyjne określenie czym LOWE rzeczywiście jest i jak wyróżnia się z już istniejącej gamy propozycji edukacji całościowej w Polsce. Kolejną kwestią jest znalezienie odpowiedniej formuły uregulowania prawnego i wkomponowanie funkcjonowania LOWE w system prawno-organizacyjny w Polsce z uwzględnieniem tego rodzaju specyfiki, że LOWE działa w ramach szkoły w środowisku lokalnym.

Z tym wątkiem wiąże się kolejna rekomendacja dotycząca

kwestii finansowania LOWE działającego w szkole. Stale pojawiające się pytanie, to kto ma finansować LOWE: samorząd lokalny? Uczestnicy? Budżet państwa? Jedną z propozycji finansowania jest pomysł autorski Fundacji MIS wzorowany na subwencji oświatowej dla ucznia w postaci subwencji (bonu) edukacyjnego dla osób dorosłych uczestniczących w edukacji rozwijającej kompetencje w ramach LOWE. Dodać tylko trzeba zgodną opinię członków Think Tank LOWE, że nie ma jednego uniwersalnego sposobu i modelu finansowania, a ten najbardziej zbliżony do optymalnego jest modelem mieszanym i uwzględnia wiele czynników, z których najważniejszym jest specyfika lokalna społeczności i potrzeb w zakresie rozwoju kompetencji dorosłych mieszkańców gminy/powiatu.

Na koniec dyskusji Rada Programowa zgłosiła rekomendację dotyczącą uruchomienia szerokiej debaty publicznej nad przyszłością LOWE i miejscem Modelu LOWE w całym spektrum aktywności edukacyjnej osób dorosłych w koncepcji uczenia się przez całe życie.

Szczegółowy zapis wyników badań, wynikających z nich wniosków oraz powstałych na tej bazie rekomendacji Think Tank LOWE, znajdują się w przygotowywanej publikacji, której ukazanie się planowane jest w maju 2024 r. Do tego czasu wszystkie poruszone w dyskusji wątki będą podlegały dalszym analizom, dzięki czemu możliwe będzie zgłaszanie propozycji konkretnych rozwiązań.

LOWE edukacyjne remedium

Czym jest LOWE? Co to jest właściwie LOWE?

Jacek Kwiatkowski, Prezes Zarządu Fundacji MIS

Z tym pytanie mierzyliśmy się wielokrotnie. I to nie tylko na etapie tłumaczenia założeń Modelu LOWE opracowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, ale również podczas uruchamiania LOWE przy szkołach. Pytania te pojawiają się także dzisiaj, kiedy projekt finansowany z Unii Europejskiej został zakończony, a my – Fundacja MIS – konsekwentnie promujemy formułę edukacji poza i nieformalnej osób dorosłych prowadzoną w środowisku szkoły na rzecz społeczności lokalnej. Skąd te pytania, skoro powstało w Polsce 150 LOWE, a ich doświadczenie zostało dobrze udokumentowane i to nie tylko na poziomie realizatorów projektów tworzących LOWE, ale również na poziomie ministerialnym? Być może LOWE jest tak innowacyjną formułą, że aż trudną do objęcia zrozumieniem, jakie funkcje i role pełni oraz co faktycznie realizuje; a być może już tak bardzo przywykliśmy do “projektozy”, rozumianej jako wypełnienie wymogów osiągnięcia wskaźników bez zwracania uwagi na to, czy komuś podejmowane działanie było w ogóle potrzebne, że taka formuła działania, skoncentrowana na człowieku i jego potrzebach oraz barierach i szansach na rozwój kompetencji, już najwyczejniej nie mieści się w głowach jako możliwa do zrealizowania.

LOWE wykracza bowiem poza zwyczajowe ramy rozumienia pojęcia edukacji dorosłych – bo, gdy na

pytanie “a jakie szkolenia przykładowo LOWE realizuje?”, pada z naszej strony jedynie właściwa odpowiedź “*żadne, albo prawie żadne*”, to rodzi to z kolei konstatację “*co właściwie i w praktyce robi LOWE?*”.

No, właśnie – to jest kluczowe pytanie, na które postaramy się udzielić odpowiedzi.

LOWE reaktywuje starożytną metodę uczenia (edukacji, jak byśmy chętnie dziś powiedzieli) opartą na idei Mistrz – Uczeń.

Z tą jednak różnicą, że ten podział nie jest jednoznaczny, a granica między Mistrzem a Uczniem nie jest wyznaczona raz na zawsze. W LOWE jest tak, że dzisiaj jesteś Mistrzem i pokazujesz to, co umiesz dobrze (najlepiej) innym, ale jutro ty jesteś Uczniem, by ktoś inny był twoim Mistrzem. LOWE zachęca zatem do tego, byśmy uczyli się od siebie nawzajem, przynajmniej na podstawowym stopniu uzyskania wiedzy, informacji, umiejętności czy ukształtowania

pewnych postaw. Ażeby to było możliwe, istotne jest zaufanie do LOWE. Zaufanie, które zbudowane jest na wiarygodności i poszanowaniu prawa do tego, że czegoś każdy z nas może nie wiedzieć, a zatem ma prawo o to zapytać. I nie może być oceniony źle, czyli nie może być wykluczony dlatego, że czegoś nie wie, że czegoś nie rozumie, nie umie. Wszyscy w LOWE jesteśmy po to, by innym pomóc w zrozumieniu, poznaniu, nauczeniu się, sprawdzeniu w praktyce.

To sprawdzenie w praktyce to kolejny istotny element – wiedza, umiejętności i postawy nigdy nie rozwiną się, jeśli nie będzie dogodnych warunków do tego, by móc je sprawdzić, a nawet wielokrotnie sprawdzać w bezpiecznej rzeczywistości, aż do takiego momentu, gdy poczyję, że mogę już praktykować samodzielnie, bez niczyjej asysty.

Dlatego tak ważne w LOWE jest poczucie bezpieczeństwa, zapomnienie o krytyce, i stałe dostarczanie wszystkim wsparcia, motywacji, zachęty, przestrzeni i czasu do tego, by mogli dojrzeć do nowej

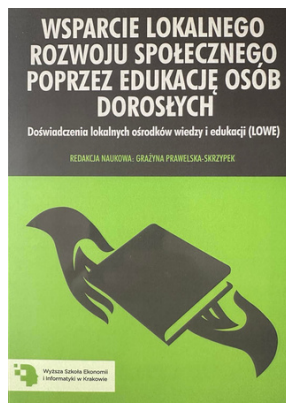
LOWE edukacyjne remedium

wiedzy, nowych umiejętności i postaw zgodnie ze swoim rytmem i na takim poziomie, który jest dla każdego satysfakcjonujący, choć poziom każdej z tych satysfakcji będzie się istotnie różnił. LOWE to przestrzeń rozmowy, dialogu zrozumienia, wsparcia, przyjacielskiego zmotywowania, inspiracji i warunków do ciągłego praktykowania oraz sprawdzania, czy efekty tegoż praktykowania są dla mnie satysfakcjonujące, wnoszą coś nowego w moje życie i czy to nowe jest naprawdę dobre dla mnie i moich najbliższych.

LOWE zatem to uczenie się przez zabawę, ale zabawę nakierowaną na to, by rozwijać siebie poprzez wiele prób i w takim tempie, które gwarantuje mi wytworzenie nowej jakości związanej z moim życiem osobistym, rodzinnym, społecznym, zawodowym. LOWE więc to uczenie się przez praktykowanie, przez praktykę i osadzanie tego uczenia się i jego efektów wraz z dowodami na ich osiągnięcie w konkretnej rzeczywistości wraz z narzędziami do zastosowania w niej tej nowej wiedzy, umiejętności czy postawy (czy wszystkiego razem, co w sumie składa się na to coś, co nazywa

się kompetencjami). Jeśli to wszystko w jakiś subtelny, ale dość wyraźny sposób związane jest z uwarunkowaniami lokalnymi, potrzebami społecznymi i gospodarczymi, to istnieje szansa na to, że LOWE w takim wydaniu ma szansę być istotną częścią remedium na problemy lokalnego rynku pracy, na pojawiające się szanse rozwoju gospodarczego, albo też na istniejące problemy demograficzne itp. Czy rzeczywiście tak jest? Czy są na to jakiegokolwiek dowody? Krótka odpowiedź jest twierdząca. Ale dowody, że tak właśnie jest, to już znajdziecie Państwo w następnym Newsletterze.

Publikacje na temat LOWE

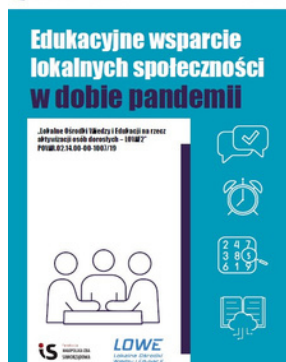

Publikacja "Wsparcie lokalnego rozwoju społecznego poprzez edukację osób dorosłych" pod redakcją merytoryczną prof. dr hab. Grażyny Prawelskiej-Skrzypek powstała po 1.edycji projektu konkursu Ministerstwa Edukacji i Nauki (MEiN) w latach 2018-2019.

*"W tej książce nie zamierzamy nikogo przekonywać jak bardzo i dlaczego ważne jest we współczesnym świecie uczenie się przez całe życie. Punktem wyjścia do zaprojektowania eksperymentu społecznego, który był inspiracją dla tej książki, było spostrzeżenie, że Polska pomimo podejmowania wielu działań na rzecz uczenia się osób dorosłych, wciąż ma bardzo skromne osiągnięcia w tym zakresie, w porównaniu do innych krajów europejskich".**

*Fragment ze wstępu do książki

Książka wydana przez Wyższą Szkołę Ekonomii i Informatyki w Krakowie, Kraków 2019

Publikacja "Edukacyjne wsparcie lokalnych społeczności w dobie pandemii" pod redakcją merytoryczną prof. dr hab. Grażyny Prawelskiej-Skrzypek jest podsumowaniem wdrażania Modelu Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE) w 20 społecznościach lokalnych w ramach drugiej edycji konkursu Ministerstwa Edukacji i Nauki (MEiN), wdrażanej w latach 2020-2022.

Publikacja składa się z dwóch części i skupia się przede wszystkim na pokazaniu rzeczywistości działania LOWE, dla których w latach 2020-2022 operatorem była Fundacja Małopolska Izba Samorządowa w Krakowie, polegającego głównie na wsparciu edukacyjnym dorosłych mieszkańców peryferyjnych i często defaworyzowanych środowisk lokalnych.

Książka wydana przez Fundację Małopolska Izba Samorządowa, Kraków 2022

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Think Tank LOWE

Think Tank LOWE jest przedmiotem projektu pn. „Budowanie warunków dla rozwoju edukacji poza- i nieformalnej dorosłych w paradygmacie uczenia się przez całe życie (LLL) z wykorzystaniem doświadczeń Modelu LOWE – THINK TANK LOWE”, realizowanego w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich (PROO) na lata 2018–2030, Priorytet 4 przez Narodowy Instytut Wolności. To platforma debaty, refleksji i wymiany wiedzy oraz doświadczeń kadry Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji, przedstawicieli władz centralnych, regionalnych, lokalnych, niezależnych ekspertów, badaczy, naukowców i decydentów polityk publicznych w obszarze polityki edukacyjnej i – szerzej – polityki społecznej służącej poprawie umiejętności dorosłych, w tym umiejętności ważnych dla uczenia się przez całe życie oraz dla rozwoju społeczności lokalnych.

Think Tank LOWE tworzy środowisko eksperckie wspierające LOWE (istniejące oraz tworzące się), a także animuje stworzenie sieci wymiany doświadczeń LOWE i wspierania jej działalności poprzez realizowanie stałej aktywności badawczej pozwalającej identyfikować główne problemy w zakresie warunków i form prowadzenia edukacji poza- i nieformalnej dla osób dorosłych jako podstawy do debaty publicznej skoncentrowanej na umocnieniu znaczenia i roli edukacji osób dorosłych w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju lokalnego, regionalnego, itd.

Fundacji MIS

Fundacja Małopolska Izba Samorządowa została utworzona w 2015 roku przez profesorów z uczelni: UJ i UEK w Krakowie. MISJĄ Fundacji jest DIALOG, PROFESJONALIZM I ROZWÓJ, przede wszystkim w obszarze edukacji członków społeczności lokalnej oraz profesjonalizacji polityk publicznych i usług społecznych służących podnoszeniu jakości życia mieszkańców wspólnot lokalnych. Celem Fundacji jest prowadzenie działalności sprzyjającej budowie społeczeństwa obywatelskiego i państwa prawnego.

Główny obszar działalności Fundacji to wdrażanie – we współpracy z samorządem lokalnym i partnerami gospodarczymi i społecznymi – modelowych rozwiązań we wprowadzaniu zmiany społecznej, w tym w zakresie edukacji poza- i nieformalnej oraz usług społecznych. Projekty i przedsięwzięcia wdrażane przez Fundację służą rozwijaniu i doskonaleniu kompetencji osób dorosłych (m.in. kluczowych, niezawodowych, przekrojowych), grup społecznych oraz specjalistów w obszarze szeroko rozumianych usług społecznych, ważnych z punktu widzenia wyzwań rozwojowych i w oparciu o koncepcję uczenia się przez całe życie.

Think Tank LOWE jest naturalną konsekwencją tego procesu i efektem oraz kontynuacją dwóch edycji projektu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji (LOWE) na rzecz aktywizacji edukacyjnej osób dorosłych”, który finansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu POWER w latach 2017–2022 oraz projektu „Akademia Edukatora Osób Dorosłych LOWE” w ramach Akredytacji ERASMUS PLUS w sektorze edukacji dorosłych na projekty mobilności dorosłych osób uczących się i kadry edukacji dorosłych na lata 2021–2027.

www.fundacjamis.org.pl